

גלין 490
שנה י"א תשפ"ב

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

דור דור ודורשיו, דור דור וחכמיו רופא היה לרבי יהודה הנשיא ושמואל ירחינאה שמו. פעם כאבו עיניו של רבי, רצה הרופא לטפטף לתוך עיניו, לא אוכל לשאת זאת אמר לו רבי, אם כן אמשח לך משחה על גב העין הציע הרופא, גם זאת לא אסכול אמר רבי, מה עשה הרופא, הכניס את סם המרפא בתוך קנה חלול והניחו מתחת לראשו של רבי ונכנסה התרופה דרך הגלגל עד לעיניו ונרפאו. רצה הנשיא להכתירו בתואר כלשהו, חשב אך השעה לא היתה כשרה לכך, ויתכן ולא היה זה זמן של אסיפת חכמים, מכל מקום לא הכתירו ולא הסמיכו, ראה שמואל שרבי מצטער על כך אמר לו, אל נא יצטער רבי על זה, כי אני ראיתי ספר של אדם הראשון שהראהו הקדוש ברוך הוא, דור דור וסופריו, דור דור ודורשיו, דור דור וחכמיו, והיה כתוב בו שמואל ירחינאה יקרא חכם ולא רבי, ועל ידו יתרפא רבי יהודה הנשיא, גם ראיתי שם שרבי ורבי נתן סוף משנה, רב אשי ורבינא סוף הוראה.

(ב"מ פו א)

פרשת השבוע

מסופר על נכרי אחד שבא אל הרה"ק מרוזין זיע"א ואמר שהוא זוכר את הבעש"ט הקדוש זיע"א, כשהיה מתבודד על ההרים לפני התגלותו. וסיפר שהוא היה רועה שם את צאנו בסמוך אליו, פעם טרף דב שה אחד מן העדר, ויעצוהו חבריו שיפנה אל הבעש"ט שהתהלך שם כי איש קדוש הוא. ואמר לו הבעש"ט שכשיראה את הדוב, יאמר לו שישראל בן שרה ציוה שמיד יבוא אליו, וכן עשה, כשבא הדוב אל הבעש"ט, אמר לדוב: שכב על הקרקע, ונשכב על הקרקע ונתפגר, ואמר הבעש"ט לנכרי שיעשה לו מפרוותו מעיל, ובבוא הזמן יבוא אליך יהודי בשם "ישראל" ותתן לו את המעיל, והראה הנכרי על מעילו שלבש שזהו מפרוות אותו דוב, ונתנה להרה"ק רבי ישראל מרוזין, ולאחר זמן קצר מת הנכרי. ונענה הרה"ק מרוזין ואמר: לא האריך נכרי זה ימים עד הנה, כי אם בכדי לספר סיפור זה, ואצל הבעש"ט הקדוש נתקיים הכתוב "ומוראכם וחיתכם יהיה על כל חית הארץ".

צהר תעשה לתיבה (ו' - ט"ז)
מסופר על האר"י הקדוש זיע"א, שהיה מתפלל בכוונה עצומה, ובפרט בימים הנוראים. שנה אחת הראו לו מן השמים, שיש יהודי אחד בעיר פלונית שהתפלל טוב יותר ממנו. נסע האר"י ז"ל לאותה עיר, קרא לאיש ושאל אותו, בן תורה אתה? השיב לו, לא. ולהתפלל אתה יודע? השיב לו, לא. שאל אותו האר"י ז"ל ומה עשית בימים הנוראים? השיב האיש, רבי, אפילו את כל הא"ב איני יודע, רק מאות א' עד אות י'. וכשבאתי לבית הכנסת, וראיתי שכל הציבור מתפלל בכוונה ובקול, ואני איני יכול להתפלל כלל, נשבר לבי בקרבי ואמרתי, א' ב' ג' ד' ה' ו' ז' ח' ט' י', רבש"ע, אתה תעשה מזה תיבות וצירופים כרצונך, ויעלו לפניך לריח ניחוח, כן אמרתי בלב נשבר, ובכל כוחי, וחזרתי חלילה. ודיבוריו של אותו איש פעלו בשמים יותר מאשר תפלת האר"י ז"ל.
ומוראכם וחיתכם יהיה על כל חית הארץ וגו' (ט' - ב')

זמני השבת

זמני יציאת השבת

ירושלים: 6:51 ת"א: 6:52 ר"ת: 7:28

פרשת נח

זמני כניסת השבת

ירושלים: 5:39 ת"א: 5:54

את ארנקו מתרמילו פלט זעקה מפיו, רק עתה הבחין באבידה.

הוא יצא מהר מהמלון קפץ על סוסו ודהר חזרה על עקבותיו עד שפת הנהר. כשהגיע אל המקום שבו שכב לישון, לא ראה את התרמיל, ורק הזקן ישב שם ואכל. הוא חשד מיד בזקן שהעלים את תרמילו, והרים עליו את קולו שיחזיר לו את התרמיל עם הכסף, אך הזקן הכחיש בכל תוקף שייכות כל שהיא למציאת התרמיל, ולא ידע כלל לאיזה תרמיל כוונתו. כשראה בעל האבידה שאין הזקן מתפעל מצעקותיו, הרים את ידו והכה אותו מכה קשה, אולם מובן שהמכות אף הן לא פעלו מאומה, שהרי התרמיל לא היה בידו.

אחרי שהתייאש בעל האבידה מקבלת התרמיל מיהודי זקן זה, עזב מיואש את המקום ושב אל המלון.

והמגיד יושב כל העת במקום מחבואו, מחריש לדעת מה יהיה בסוף המעשה. וכאשר כולם עזבו כבר את המקום, המתין עוד מעט זמן ואז יצא גם הוא ממקומו, וחזר אל רבו הבעש"ט, כי עתה הבין שהפרשה הגיעה לסיומה, אלא שעדיין היה צמא לשמוע מה יגיד ומסביר הבעש"ט הקדוש על מה שהתרחש לנגד עיניו.

בוא ואסביר לך את מה שראו עיניך, אמר לו הבעש"ט. היהודי הראשון שאבד לו תרמילו, והשני שמצא אותו, היו שניהם בגלגול ראשון טוען ונטען, בעל האבידה היה הטוען והמוצא הנטען, ויצא הדין מעוות, והוא התחייב לשלם לטוען שלא כדין, והסכום היה בדיוק תואם את הסכום שנמצא בתרמילו אצל בעל האבידה.

וכיון שהוציא מעות בגלגול ראשון שלא כדין, הוצרכו לבוא שניהם שנית בגלגול לעולם הזה, כדי שישובו המעות לבעליהם האמיתיים. והזקן שהוכה קשות על ידי בעל האבידה היה הדיין באותו דין ועתה היה עליו לבוא על עונשו שהוציא פסק דין מעוות ולא נכון.

הכסף הוחזר לבעליו

פעם אחת צוה הבעש"ט הקדוש זיע"א על תלמידו הגדול המגיד הקדוש ממעזריטש זיע"א, שייצא אל שפת הנהר שמחוץ לעיר, ושם יראה דבר מופלא. יצא המגיד אל שפת הנהר, התחבא במקום מסתור וצפה משם אל שפת הנהר.

פתאום הגיע יהודי אל שפת הנהר, רחץ את גופו במי הנהר, ואחר שיצא, הוציא להם מתרמילו נטל את ידיו וישב לאכול, כשסיים את ארוחתו, נטל מים אחרונים, בירך ברכת המזון, הניח תרמילו מתחת למראשותיו ושקע בשינה עמוקה.

לאחר שישן שעה ארוכה, התעורר, הביט בשעונו ונרתע בבהלה, נראה שהיה עליו למהר ולהמשיך בדרכו. מיד עלה על סוסו ופתח בדהירה מהירה אל העיר, בחפזונו, לא הבחין כלל בתרמילו ושכח אותו שם על יד שפת הנהר.

כל אותה עת עמד המגיד ממעזריטש והתבונן בנעשה במקום סתרו, ולא יצא משם. עתה המשיך לעמוד שם והמתין לראות מה יהיה אחרי כך.

לא עברה שעה ארוכה ורוכב שני הגיע אל הנהר רכוב על סוסו, בהתקרבו אל המים, הבחין בתרמיל שנשכח, הוא ירד מעל גבי הסוס ובדק את תכולת התרמיל, אחרי חיטוטים מעטים, ראה המגיד כיצד הוא מוציא משם חבילת שטרות ועיניו מבריקות משמחה, הוא החזיר את הכל לתרמיל, נטלו עמו ומיהר לעזוב את המקום, מחשש שמא יחזור בעל האבידה ויחפש את אבדתו.

אחרי שעזב הרוכב השני את המקום, הגיע יהודי הלך זקן, ששירך בקושי את רגליו, ואף הוא התישב ליד שפת הנהר, הוציא את ארוחתו מצקלונו הדל נטל את ידיו, וישב לאכול. בינתיים הגיע בעל האבידה אל בית מלון, ושכר לעצמו שם חדר עבורו, אך כאשר רצה להוציא

משל ונמשל

עת רצון בעת סעודת מלווה דמלכה

בסעודת מלווה דמלכה יכולים לפעול ישועות על בני ישראל יותר מסעודות שבתות וימים טובים. והמשיל על זה משל הרה"ק רבי אלעזר מליזענסק ב"ר אלימלך זיע"א:

משל למדינה אחת שהיתה סובלת מהמס הכבד שהטיל עליהם המלך. פעם אחת הגיעה אליהם ידיעה כי המלך בכבודו ובעצמו יבא לשכון במדינתם לכמה ימים, בהגיע יום הגיע המלך, לבשו כולם בגדי חג ויצאו לקראת המלך בשמחה, בתופים ובמחולות, וכל הימים שהמלך ישב איתם, עשו לכבודו סעודות גדולות ושמחו על הזכות הגדולה שנפלה בחלקם. ביום שהמלך ביקש לנסוע ולהיפרד מהם, נתקבצו כל אנשי המדינה ונפלו לפני רגלי המלך ויאמרו: אדוננו המלך, אמנם כי כל הימים ששכנת בתוכנו היינו שמחים מאד על הכבוד הרב שנפל בחלקינו, ולא הודענו לך את צרת נפשנו, כי לא רצינו להדאיב את ביקורו של המלך ולהכאיב את הוד מלכותו. אבל כעת לפני נסיעת המלך, מוכרחים אנו לגלות למעלת כבודו, כי כשל כוחנו בעקבות רוב המיסים אשר העמסת עלינו, ומבקשים להקל מעלינו את עולו הקשה. דבריהם מצאו חן בעיני המלך וימלא את בקשתם בחפץ לב.

הנמשל: כן אנחנו בני ישראל, כאשר איש ישראל סובל מדאגות עול הפרנסה ועול הגלות, ועם כל זאת כאשר יגיע יום שבת קודש, לובש בגדי כבוד, ומכבד שבת מלכתא בתפילות ובלימוד תורה, ובשלוש סעודות בשירות ותשבחות, ואין מעלה על שפתיו שום בקשה אישית, כאשר אסרו חז"ל לשאול צרכיו בשבת. אבל בהגיע סעודת מלווה מלכה, אז האיש המשכיל יכול לבוא לפני המלך, לשפוך את נפשו ולבקש את בקשתו, ואז בודאי השם יתברך ימלא כל משאלות לבנו לטובה.

בזכות מה יצא היהודי נקי מבי"ד של מעלה?

בבית מדרשו של הרה"ק רבי אליעזר מדזיקוב זי"ע (יומא דהילולא ג' מרחשון), בנו של הרה"ק רבי נפתלי מראפשיץ זי"ע, היה יהודי שמנהגו היה שלא לשוחח כלל בעת שהיה טלית על ראשו, וכל זמן כשהיה מעוטף בטלית (אפילו בלא תפילין) לא היה מדבר כאף מילה, וכך היה מנהגו כל השנים. והיו מתפללים שהיו מציקים לו ומטרידים אותו על מנהגו המוזר הזה, אבל הוא לא ענה להם כלום, והמשיך במנהגו לא לדבר כשהטלית עליו. יום אחד ניגש אליו הרה"ק רבי אליעזר ושאל אותו לפשר מנהגו זה, וביקש ממנו שיספר לו את המקור למנהג זה. ויהי כראותו שאין באפשרותו להסתיר מהצדיק את הדבר, סיפר היהודי את סודו וכך אמר:

בעת שעמד תחת חופתו ביום חתונתו, עלה רעיון במוחו וחשב בעצמו כי חתן ביום חופתו מוחלין לו הרי על כל עונותיו, וממילא הרי הוא עכשיו איש טהור מכל חטא ועון כתינוק שנולד, א"כ הרי זה מצב מאד טוב ונעים להיות ללא חטא, אבל המשכתי להרהר, ומה יהיה הלאה בשנים הבאות, איך אסתדר עם מעשי הלא נכונים וכו', ואיך אעמוד בפני בי"ד של מעלה, ואיזה עצה יש לעשות כדי להיות נקי מכל חטא ולהינצל מעונש? וכך הרהרתי תחת חופתי כל הזמן, עד שגמלה בליבי החלטה נחושה, שהנני מקבל על עצמי לא לשוחח בטלית, והיות ומחר הנני לובש בפעם הראשונה את הטלית, ממילא לא אדבר בטלית אף פעם. והטעם שקיבלתי על עצמי דוקא דבר זה לא לדבר עם טלית, שהיות והמנהג בחוץ לארץ לקבור נפטרים מעוטפים בטלית, ולכן כשאבוא לבי"ד של מעלה אחרי מאה ועשרים שנה, ושם יתחילו לחקור אותי על מעשים שעשיתי וירצו לדון אותי, וישאלו אותי כל מיני שאלות על העבירות והחטאים וכו', אז אראה בידי שאינני מדבר בטלית ואינני יכול לענות כלום, ואז אני מקווה שאפטר מהעונשים של הבי"ד ואצא נקי.

כמובן שהרבי לא סיפר זאת לאף אדם. ויהי היום והיהודי נלבי"ע והלך לעולמו, אז סיפר רבי אליעזר את הסיפור הנ"ל לכל באי ביהכ"ג, ואמר להם, כל הזמן אתם זלזלתם בהתנהגותו היוצא מן הכלל, דעו לכם שאני בטוח בזה שהעצה שלו הצליחה מאד, והוא יצא נקי מבי"ד של מעלה, אודות לקבלה שקיבל על עצמו כל השנים לא לדבר כשעטוף בטלית.

צ'ין אדם לחברו

האם אנו יודעים להעריך כפי

שצריך אדם מישראל

מסופר על הרה"ק רבי איסר זלמן מלצר זיע"א בעל ספר "אבן האזל", שיום אחד שהו תלמידים בביתו, וכשהציץ אחד מהם מהחלון נדמה היה לו, כי הרה"ק רבי יצחק זאב מבריסק זיע"א עולה במדרגות הבית, הודרו התלמיד והכריזו: הרב מבריסק עולה עתה לבית. מיד נחפו ר' איסר זלמן ללבוש לכבוד האורח את מעיל השבת שלו, ויצא במרוצה אל המדרגות כדי לקבל את פניו. עד מהרה הוברר כי טעות נפלה כאן, האיש היה אדם פשוט, שבמראהו החיצוני דמה להרב מבריסק, אולם התלהבותו של ר' איסר זלמן לא פגה וכמו כן יראת הכבוד שלבש לכבוד האורח הגדול, הוא המשיך להתנהג כאילו הרב מבריסק הוא אורחו, הכניסו בכבוד גדול לביתו, הושיבו בראש השולחן ושאל ממנו ברגשי הכנעה וכבוד, במה אוכל לכבד את האורח החשוב? אולי יטול ידיו לסעודה ואם לאו באיזו שתיה יכבדו? האורח נדהם ונבוך, והתנצל בפני ר' איסר זלמן, חלילה לו לרבנו לטרוח בשבילי, מטרת ביקורי היא לבקש המלצה מאת מעלת כבוד תורתו, מאחר שעומד אני לנסוע בקרוב לחוץ לארץ כדי להשיא את בתי. תיכף ומיד ובכל יראת הכבוד נטל ר' איסר זלמן גליון נייר ועט, וערך מכתב חם ונלהב למען האיש.

כאשר עזב היהודי את הבית, עמד ר' איסר זלמן ללוותו וירד עמו את כל מדרגות ביתו עד לרחוב. וכשחזר, שאלוהו בני ביתו ותלמידיו בתמיהה כל כך למה? השיבם הצדיק, באמת מצות הכנסת אורחים מצוה גדולה היא, מצוות כיבוד אדם מישראל יקרה ו חשובה עד מאד, עד שמן הצדק היה להתנהג עם כל אדם מישראל, יהיה מי שיהיה כמו עם תלמיד חכם מופלג, כדרך שכיבד אברהם אבינו את אורחיו המלאכים בעת שחשבם לערבים, אלא מאי, המשיך ר' איסר זלמן ואמר, בעוונותינו הרבים נעשו המצוות מזולזלות בעינינו, ומתוך כך באים אנו לידי אפליה בין יהודי אחד למשנהו, אולם עכשיו כאשר סיבכה ההשגחה העליונה, והתכוננתי לקבל פני גאון הדור ולחלוק לו כבוד מלכים, ולו אף בטעות, האם עלי לחדול מן הכוונה הטהורה לקיים מצוות הכנסת אורחים בכל היהודים? האם עלי להפסיד את המעשה הטוב והראוי, אך ורק משום שהאורח הינו יהודי פשוט, זאת ועוד, מי יאמר שהוא אכן אדם פשוט? האם יודעים אנו להעריך כפי שצריך אדם מישראל, לבסוף הפטיר ואמר, אם קצבו בשמים שליהודי זה מגיע כבוד במידה גדושה כמו שמגיע להרב מבריסק, הרי בהכרח שסוף הכבוד הזה לבוא אליו.

תילולא דצדקיא

שבת קודש ג' מרחשון

הרה"ק רבי ישראל מרוזין ב"ר שלום שכנא (תרי"א) הרה"ק רבי אליעזר מדויקוב ב"ר נפתלי צבי (תרכ"א)

הרה"ק רבי יהודה לייב מקאפוסט ב"ר מנחם מענדל בעל הצ"צ (תרכ"ז)

הרה"ק רבי עובדיה יוסף ב"ר יעקב (תשע"ד)

יום ראשון ד' מרחשון

הרה"ק רבי קלונימוס קלמיש מפיאסעצנא הי"ד ב"ר אלימלך (חובת התלמידים - תש"ד)

יום שלישי ו' מרחשון

הרה"ק רבי שלמה דוד יהושע הי"ד מסלונים ב"ר אברהם (תש"ד)

יום רביעי ז' מרחשון

הרה"ק רבי שמעון אשכנזי אב"ד דאבראמיל ב"ר אברהם (נחלת שמעון - תלמיד ה"חווה" - תקס"ד)

הרה"ק רבי יהודה צבי אייכנשטיין מראזאלא ב"ר משה מסאמבור (תר"ח)

הרה"ק רבי נתן דוד משידלובצי ב"ר ירחמיאל (תרכ"ו)

יום חמישי ח' מרחשון

הרה"ק רבי דוד מיאגליניצא ב"ר נתן (תקנ"א) הרה"ק רבי מרדכי טווערסקי מסקווירא ב"ר דוד (תר"פ)

יום שישי ט' מרחשון

רבי אשר בן יחיאל (הרא"ש - ה"א פ"ח) הרה"ק רבי אברהם משה ב"ר צבי מפשעווארסק (תקנ"ג)

הרה"ק רבי יוסף הלוי אוטנברג אב"ד קאזיווע (חתן העט"צ - תרי"ד)

הרה"ק רבי שמואל טייטלבוים מגורליץ ב"ר אלעזר ניסן (תרמ"ט)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצוה הלכות

מאת הרה"ג נליאל הבן רבינו שלום שליט"א
מח"ס "גם אני אודר" רמזים יוסף הרמ"ע על המצוות.

המפסיק ממשנתו (ב)

א) לכתחילה יחמיר בכל מה שאפשר שלא ידבר שום דיבור חול עד גמר לימודו בשעה שקבע ללימוד. (יוסף אומץ, [יוזפא] עמוד רס"ח)

ב) מותר להפסיק באמצע הלימוד להינפש, אם הוא צריך לכך, כדי שיוכל להמשיך ללימוד. (כבוד התורה, עמוד ל"ד, סעיף י"א)

ג) אין להפסיק באמצע הלימוד לדברים בטלים, אפילו בלשון הקודש. (כף החיים, או"ח סימן ר"ס, ס"ק כ"ח ע"א)

לע"נ

הרה"ק רבי עובדיה יוסף ב"ר יעקב נלבע"ג מרחשון תנצב"ה זכותו תגן עלינו ועכ"א

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-714471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

לע"נ

הרה"ק רבי ישראל מרוזין ב"ר שלום נלבע"ג מרחשון תנצב"ה זכותו תגן עלינו ועכ"א